

ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В УКРАЇНІ

У статті розглянуті проблеми реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні. Автором проаналізований механізм реалізації цього права, зроблений висновок, що у цій сфері в Україні існує низка проблем, які потребують свого вирішення з метою повноцінної реалізації даного права громадянами, організаціями, комерційними фірмами. У роботі обґрунтовані конкретні правові заходи, спрямовані на вдосконалення процесу реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні, наведені пропозиції щодо спрощення процедури отримання доменних імен та внесення у законодавство України положень, які нададуть веб-сайтам ознаки самостійних об'єктів інтелектуальної власності.

Ключові слова: право інтелектуальної власності, інтелектуальні ресурси, інформаційні ресурси, проблеми, реалізації, веб-сайти, доменні імена.

Постановка проблеми та її актуальність.

У середині другого десятиліття ХХІ століття життя людини стає залежним від Інтернету, від можливості мати доступ до інформації на різних веб-сайтах, самостійно поширювати інформацію, створювати та реєструвати різні інформаційні ресурси. Більшість наших співгромадян щодня і щогодини користуються поштовими серверами, є клієнтами соціальних мереж і купують різні товари через інтернет-магазини. Чимало підприємств, організацій, комерційних фірм вже мають свої сайти-візитки та корпоративні сайти, які надають інформацію про них в Інтернеті для залучення нових клієнтів.

Із зростанням кількості сайтів та їх популярності збільшується і кількість порушень авторських прав у цій сфері, виникають проблеми, пов'язані з можливостями реалізації авторських прав, із створенням веб-сторінки, її використанням, реєстрацією доменного імені тощо.

У судах України вже є справи стосовно порушення прав інтелектуальної власності у мережі Інтернет. Як правило, це спори про захист авторського права і конфлікти торгових марок з доменними іменами, також порушуються права на контент (вміст) і дизайн сайту, на його програмний код, що часто призводить до чималих збитків власників і користувачів даних сайтів, фактично численні порушення позбавляють власника можливості реалізувати своє законне право на ресурс, доменне ім'я.

Відповідно актуальним є питання реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні.

Аналіз досліджень і публікацій. Вчені, такі як Е. Е. Аблякимов [1], О. М. Бандурка, І. В. Арістова [2], І. Л. Бачило [3], В. М. Брижко, М. В. Гуцалюк, В. С. Цимбалюк, М. Я. Швець [6], Р. А. Каложний [8], О. П. Радкевич [18], В. С. Татарова [20] та ін., наголошують, що з розвитком і поширенням Інтернету все більше країн світу усвідомлюють потребу в його правовому регулюванні. Передусім, це зумовлено темпами його розвитку, а також тим, що саме Інтернет стає потужним інформаційним ресурсом, в якому відбувається обіг різноманітних об'єктів інтелектуальної власності та авторського права, які потребують захисту з урахуванням їх правової природи, особливостей створення і реальних можливостей власника реалізувати право на володіння, користування, розпорядження цією власністю.

Треба визнати, що вітчизняні вчені здебільш сконцентровані на правових проблемах розміщення у мережі Інтернет різноманітних авторських матеріалів, в той же час поза увагою дослідників залишаються інші питання, що пов'язані із вказаною проблематикою.

Зокрема, уточнення потребують питання, що стосуються відокремлення елементів веб-сайту як об'єкту права інтелектуальної власності; вирішення проблем конфліктів торгових марок з доменними іменами, а також проблеми реалізації права на реєстрацію доменних імен.

Таким чином, **метою статті** є аналіз проблеми реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні у контексті наведених вище проблемних питань.

Виклад основного матеріалу. На початку ХХІ століття в умовах бурхливих технологічних змін головним фактором господарюючих суб'єктів стає перетворення економічно значущих знань в інтелектуальні ресурси, які можуть бути визначені як «діалектична єдність носіїв інтелекту, високоосвічених особистостей в сукупності їх професійних, кваліфікаційних, особистих, комунікативних якостей та результатів їх інтелектуальної діяльності, які можуть мати матеріальну та нематеріальну форми і знаходити прояв у винаходах, ноу-хау, інформаційно-комунікаційних технологіях тощо» [9].

За своєю юридичною природою ці ресурси виступають як об'єкти інтелектуальної власності, яка визначається як результат творчої діяльності людини. Ця форма власності є результатом науково-технічної, творчої діяльності та художньої творчості, які можна використовувати у господарській діяльності [11].

У чинному ЦК України право інтелектуальної власності визначається як право особи на результат інтелектуальної, творчої діяльності або на інший об'єкт права інтелектуальної власності, визначений ЦК та іншим законом (ч 1. ст. 418 ЦК).

Главою 36 ЦК України визначається право інтелектуальної власності на літературний, художній та інший твір (авторське право) об'єктами якого є твори, а саме: 1) літературні та художні твори, зокрема: романи, поеми, статті та інші письмові твори; лекції, промови, проповіді та інші усні твори; драматичні, музично-драматичні твори, пантоміми, хореографічні, інші сценічні твори; музичні твори (з текстом або без тексту); аудіовізуальні твори; твори живопису, архітектури, скульптури та графіки; фотографічні твори; твори ужиткового мистецтва; ілюстрації, карти, плани, ескізи і пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; переклади, адаптації, аранжування та інші переробки літературних або художніх творів; збірники творів, якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 2) комп'ютерні програми; 3) компіляції даних (бази даних), якщо вони за добором або упорядкуванням їх складових частин є результатом інтелектуальної діяльності; 4) інші твори (ст. 433 ЦК) [21].

Що стосується правовідносин об'єктів і суб'єктів авторського права у мережі Інтернет, то вони вельми різноманітні і не зводяться виключно до комп'ютерних програм. Наведемо деякі права суб'єктів (власників) прав з їх числа:

- авторські права провайдерів на комп'ютерні програми і бази даних, що реалізують сам доступ до Інтернету або розміщення веб-сайтів на їх технічних майданчиках (серверах);

- авторські права виробників програмного забезпечення для цих серверів провайдерів;

- авторські права власників веб-сайтів на, власне, контент веб-сайту, його програмну частину і інші об'єкти авторського права, які на ньому розміщені;

- статті, зображення, музику, бази даних та інше;

- авторські права конкретних власників прав на об'єкти, розміщені на веб-сайтах: комп'ютерні програми, музика, статті, зображення, бази даних тощо, які активно використовуються користувачами Інтернету [7].

- нормативно-правові акти чинного законодавства України серед об'єктів авторського права виділяють і веб-сайти, згідно з позицією Державного департаменту інтелектуальної власності, викладеної у листі від 22.01.2007 № 16-14/231 «Щодо веб-сайту як об'єкта авторського права» [22], веб-сайт може представляти собою складений твір у значенні Закону України «Про авторське право і суміжні права» [13].

Міністерство юстиції України у своєму листі від 18.12.2006 № 19-5-537 «Щодо питання віднесення веб-сайта до об'єктів авторського права (комп'ютерних програм)» [23] повідомляє, що поняття «веб-сайт», «веб-сторінка», «веб-портал» на рівні законодавчих актів не визначені і відсилає до понять «веб-сайт» і «веб-портал», закріплених у наказі Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України «Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади» від 25 листопада 2002 р. № 327/225 [14].

Даним наказом даються такі визначення:

– веб-сайт – сукупність програмних та апаратних засобів з унікальною адресою у мережі Інтернет разом з інформаційними ресурсами, що перебувають у розпорядженні певного суб'єкта і забезпечують доступ юридичних та фізичних осіб до цих інформаційних ресурсів та інші інформаційні послуги через мережу Інтернет;

– веб-портал – веб-сайт, організований як системне багаторівневе об'єднання різних ресурсів та сервісів для забезпечення максимальної можливості доступу до інформації та послуг.

При цьому в листі Міністерства юстиції України зазначається, що визначення поняття «веб-сторінка» на рівні підзаконних нормативно-правових актів не міститься, а на законодавчому рівні чітко не встановлено, що веб-сайти належить до комп'ютерних програм [23].

З вказаного вище можна зробити висновок, що веб-сайт складається з таких елементів:

1) комп'ютерна програма, за допомогою якої створюється веб-сторінка, тобто програмні засоби, без яких існування сайту є фактично неможливим. Як відомо, комп'ютерні програми є об'єктом авторського права й охороняються як літературні твори [4];

2) доменне ім'я або унікальна IP-адреса для адресації користувачів всесвітньої мережі Інтернет на веб-сторінку. Є об'єктом інтелектуальної власності, проте не охороняється авторським правом, оскільки надається фізичним та юридичним особам у користування;

3) контент (наповнення) сайту – інформаційні ресурси, розміщені на веб-сторінці, наприклад тексти, реклама, музичні файли, відеоролики, графічні матеріали і т. ін. Відповідно до Закону України «Про авторське право і суміжні права», дані об'єкти підпадають під ознаки об'єктів авторського права [13];

Таким чином, веб-сайт є комплексним об'єктом авторського права, що містить у собі технічний елемент та інформаційне наповнення, і підлягає правовій охороні згідно з діючим законодавством.

Основною цінністю веб-сайту з точки зору його інформаційних функцій є контент, тобто інформаційний зміст. Контент веб-сайту може включати в себе наступні об'єкти права інтелектуальної власності: тексти, зображення (можуть бути об'єктами авторського права або торговими марками); музичні, аудіовізуальні твори, виступи (є об'єктами авторського права); виконання літературних, хореографічних, музичних та інших творів, фонограми, відеограми, передачі організацій мовлення (об'єкти суміжних прав) і т. ін.

Для надання необхідної інформації складові частини контенту спеціально підбираються та розташовуються у певній комбінації, з певним задумом. Таким чином, сукупність інформаційних даних веб-сайту є результатом творчої роботи з добору, координації і впорядкування вмісту, а, отже, – підлягає правовій охороні як база даних у значенні ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Дуже важливим є питання правової оцінки розміщення будь-якого зображення на сторінці

веб-сайту, тобто встановлення того, чи є це використанням твору. Посилаючись, по-перше, на ст. 441 Цивільного кодексу України, яка вказує, що використанням твору є «опублікування (випуск у світ); відтворення будь-яким способом і у будь-якій формі», можна зробити висновок, що розміщення будь-якого зображення на сторінці веб-сайту і є використанням твору у розумінні ст. 441 ЦК [21].

Таке ж положення щодо відтворення є і у ст. 1 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Воно зазначає, що відтворенням є виготовлення одного або більше примірників твору, а також їх запис для тимчасового чи постійного зберігання в електронній (у тому числі цифровій), оптичній або іншій формі, яку може зчитувати комп'ютер.

Таким чином, законодавство України чітко визначає, що розміщення зображення на веб-сайті – це вже є його відтворення. А тому суб'єкт авторського права має можливість відповідно до ч. 1 ст. 440 Цивільного кодексу України застосувати свої майнові права інтелектуальної власності на твір, тобто «виключне право дозволяти використання твору і право перешкоджати неправомірному використанню твору, в тому числі забороняти таке використання».

У разі, якщо на фотографії зафіксований об'єкт, який не належить до об'єктів авторського права, користувач повинен укласти договір лише з особою, яка володіє винятковими правами на фотографію. Але разом з тим, на фотографіях нерідко фіксуються об'єкти, які охороняються також нормами авторського права, наприклад: твір живопису, скульптури, графіки, дизайну, твори декоративно-прикладного мистецтва, твори архітектури, містобудування чи садово-паркового мистецтва. Використовуючи такі твори, слід пам'ятати про те, що використання зазначених об'єктів авторських прав, як і використання фотографій, може здійснюватися лише на підставі письмового дозволу автора (правовласника) та відповідно до ст. 15 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Інакше кажучи, користувачеві слід укладати договір не лише з автором фотографій (правовласником), але і з автором (правовласником) охоронюваного авторським правом твору, який відтворюється на фотографії.

Слід зазначити, що в Інтернеті з'являються і нові об'єкти авторського права, охорона яких за чинним законодавством досить скрутна. Найважливіше питання – визначення правової природи основного компонента всесвітньої мережі – фай-

лу HTML. Файл HTML втілює в собі відразу декілька об'єктів інтелектуальної власності. З точки зору внутрішньої структури – це комп'ютерна програма. Але з точки зору зовнішнього оформлення HTML-сторінка може представляти собою літературний твір, твір художника, дизайнера і т. ін. Ні один з існуючих способів охорони не враховує повною мірою специфіку HTML. Безперечно, виходом була б розробка особливого механізму охорони HTML сторінок і внесення відповідних змін у законодавство про інтелектуальну власність.

Незважаючи на відсутність спеціального регулювання, права автора сторінки HTML можуть бути захищені нормами авторського права. При бажанні, автор HTML файлу може зареєструвати свій HTML-файл у Державному підприємстві «Українське агентство з авторських і суміжних прав» як комп'ютерну програму, тим самим, підтвердити своє авторство і пріоритет.

Більш складною є проблема використання так званих «Java applets» – програм, написаних мовою Ява (Джава), призначених для роботи в Інтернет. Якщо мова HTML досить примітивна, то мову «Java» повною мірою можна назвати повноцінною мовою програмування. Особливості функціонування програм, написаних мовою «Java», полягають в тому, що програма існує весь час як некомпільований текст. При запуску через Інтернет програм, написаних мовою «Java», користувач копіює на свій комп'ютер не тільки ту програму, яку він запускає, але і компонент, необхідний для компіляції і запуску виконуваної програми безпосередньо на комп'ютері користувача. Таким чином використовується відразу декілька програм, що охороняються авторським правом.

Купуючи звичайну програму, користувач не цікавиться, наскільки правомірно програміст використовував ту чи іншу мову програмування, і чи дотримані права автора компілятора, оскільки програма надходить до користувача у вигляді об'єктного коду. У випадку ж з програмами, написаними мовою «Java», і програма, і компілятор надходять користувачеві окремо одна від одної, і компіляція програми для її запуску відбувається вже на комп'ютері користувача, причому компілятор – самостійна програма – залишається на комп'ютері користувача і може використовуватися необмежену кількість разів з іншими програмами мовою «Java». Поки проблема використання компіляторів не стоїть гостро лише з однієї причини – основний постачальник програмного забезпечення компанія «Майкрософт» надає сво-

ім користувачам всі необхідні для роботи в Інтернеті програми абсолютно безкоштовно.

Виходячи з вищевикладеного, веб-сайт можна розглядати як певну сукупність комп'ютерних програм, користувальницького інтерфейсу, баз даних та інших елементів, які можуть бути окремими об'єктами права інтелектуальної власності й у своїй взаємодії утворюють веб-сайт як єдине ціле. Необхідно також зазначити, що, поєднуючи в собі різні об'єкти, веб-сайт має ознаки, що не є сукупністю ознак його складових. У зв'язку з цим, виникає питання: чи можливо розглядати веб-сайт як самостійний об'єкт права інтелектуальної власності?

На думку автора статті, веб-сайт, як самостійний об'єкт, не належить ні до одного з об'єктів права інтелектуальної власності, перелік яких передбачений ст. 420 Цивільного кодексу України, а є самостійним об'єктом правової охорони, що вимагає внесення змін у Цивільний кодекс України, де у ст. 420 ЦК слід зазначити, що до об'єктів права інтелектуальної власності, зокрема, належать комп'ютерні програми та веб-сайти, а також доменні імена.

Окрім того, для захисту прав на графічний користувальницький інтерфейс можна скористатися механізмом захисту прав на промисловий зразок, передбачений Законом України «Про охорону прав на промислові зразки» [17]. Крім того, графічні елементи веб-дизайну можуть отримати правову охорону як об'єкти авторського права і, у разі відповідності умовам ст. 5 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», – як знаки для товарів і послуг [16].

Адресація веб-сайтів в мережі Інтернет можлива завдяки системі доменних імен (DNS), яка являє собою розподільчий механізм перетворення імені хоста (комп'ютера або іншого мережевого пристрою) в IP-адресу.

Доменна система імен, або точніше право на доменне ім'я, надає можливість власнику вказувати це ім'я як Інтернет-адресу, розмішувати за цією адресою сайт, згадувати його в рекламі і т. ін.

Слід наголосити на тому, що доменне ім'я не є об'єктом права власності у традиційному юридичному розумінні, оскільки воно не може знаходитись у власності будь-якої особи, а закріплюється (делегується) заінтересованому учаснику інформаційного обміну та має позначати відповідні сайти для їх ідентифікації у мережі Інтернет. Відповідно власник доменного імені не отримує ніякого документа встановленого дер-

жавного зразка, який би підтверджував його право власності [19].

Однак, з правової точки зору, важливою є можливість виділяти наступні рівні, виступаючи в ролі адміністратора домену. Такий адміністратор домену може визначати, кому і в якому порядку він буде надавати доменні імена, що об'єднуються в його домен, яку плату він буде стягувати за цю діяльність і т. ін. Ці надзвичайно широкі повноваження у наш час ніяк не обмежені законом. Зазначимо, що адміністратором домену «UA» є фізична особа Д. Кохманюк, який свої права з адміністрування доменної зони UA делегував приватному підприємству – ТОВ «Хостмайстер» [10].

У той же час, само по собі володіння доменом, наприклад доменом «UA», не може дати його власнику прав запобігати реєстрацію доменних імен іншими особами.

Не зважаючи на те, що з правової точки зору доменне ім'я не належить ні до одного з передбачених законодавством об'єктів права інтелектуальної власності, але відповідно до ст. 20 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», використання знака для товарів і послуг у доменному імені без згоди власника знака для товарів і послуг є порушенням права власності [16].

Крім того, згідно з Правилами домена.UA (умови надання послуг з адміністрування та технічного супроводу домена.UA.), для делегування приватного доменного імені другого рівня у домені.UA особа повинна підтвердити наявність у неї прав на використання знака для товарів і послуг, який за написанням повністю збігається з розрізняльною частиною такого доменного імені. Тобто, для того, щоб зареєструвати доменне ім'я, наприклад, <http://yandex.ua/> необхідно надати підтвердження наявності прав на використання торгової марки «Yandex» [12].

У Правилах йдеться, що приватні доменні імена другого рівня у домені.UA делегуються виключно у разі, якщо відповідне доменне ім'я повністю, або його компонент другого рівня (до знака «.»), але не включаючи цей знак), за написанням співпадає із знаком, права на використання якого на території України належать відповідному реєстранту.

Отже, для отримання доменного імені у зоні.UA особа, яка зробила запит на реєстрацію доменного імені, має бути володарем документу, згідно з яким ця особа має право на використання зареєстрованого знака для товарів і послуг [12].

Зазначимо, що у Законі України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», присутній досить великий перелік підстав для відмови у реєстрації позначення як знака для товарів і послуг.

Так, відповідно до Закону «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг», не можуть одержати правову охорону позначення, які є оманливими або такими, що можуть ввести в оману щодо товару, послуги або особи, яка виробляє товар або надає послугу, а також не можуть бути зареєстровані як знаки позначення, які є тотожними або схожими настільки, що їх можна сплутати із знаками, раніше зареєстрованими чи заявленими на реєстрацію в Україні на ім'я іншої особи для таких самих або споріднених з ними товарів і послуг; знаками інших осіб, якщо ці знаки охороняються без реєстрації на підставі міжнародних договорів, учасником яких є Україна, зокрема знаками, визнаними добре відомими відповідно до положень Паризької конвенції про охорону промислової власності фірмовими найменуваннями, що відомі в Україні і належать іншим особам, які одержали право на них до дати подання до Установи заявки щодо таких же або споріднених з ними товарів і послуг; кваліфікованими зазначеннями походження товарів (у тому числі спиртів та алкогольних напоїв), що охороняються відповідно до Закону України «Про охорону прав на зазначення походження товарів» [15]. Такі позначення можуть бути лише елементами знаків осіб, що не охороняються і які мають право користуватися вказаними зазначеннями (ст. 6 Закону України «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг» [16]).

Виходячи з цього, досить велика кількість доменних імен, апіорі, не можуть бути задіяні у зв'язку з відсутністю можливості їх реєстрації як знака для товарів і послуг. Тобто український Інтернет втрачає частину доменних імен, які можуть бути необхідні деяким особам для ведення господарської діяльності.

У той же час, як здається автору статті, для того, щоб спростити процедуру реєстрації доменних імен, достатнім є те, що дане ім'я є унікальним, тобто реєстрація має відбуватися у разі, якщо аналогічне доменне ім'я не було зареєстровано раніше. Цей підхід дасть змогу уникнути конфліктів доменних імен і торгових марок, які обумовлені тим, що доменне ім'я є унікальним, в той час як тотожних торгових марок, зареєстрованих для товарів і послуг різних класів, може бути кілька.

Зазначимо, що у пострадянських країнах, таких як Білорусь, Молдова, для отримання відповідних

доменних імен у зонах. ВУ.МД відсутні додаткові жорсткі вимоги, які передбачені на території України. Аналогічним спрощеним порядком відрізняється і процедура отримання домену США – «.us».

Обмеження на купівлю доменного імені США відсутні. Придбати домени США досить просто. Фізичним особам для реєстрації доменного імені в зоні.us надавати паспортні дані не потрібно. Власником домену є особа, чия електронна адреса зазначена у заявці на реєстрацію. Юридичним особам також немає необхідності пред'являти детальну інформацію про діяльність компанії, але є умова – перед реєстрацією доменного імені США потрібне підтвердження того, що серверне обладнання для домену буде розташовуватися на території Сполучених Штатів [5].

Як здається, зарубіжний досвід може бути використаний для вдосконалення процесів реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні.

Висновки. Отже, у плані реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні існує низка проблем, які потребують свого вирішення з метою повноцінної реалізації цього права громадянами, організаціями, комерційними фірмами.

На думку автора статі, для реалізації права інтелектуальної власності на інформаційні ресурси в Україні доцільно спростити процедуру отримання доменних імен та внести у законодавство України положення, які нададуть веб-сайтам ознаки, що характерні для самостійних об'єктів інтелектуальної власності.

Це надасть можливість власникам інформаційних ресурсів реально усвідомлювати своє право на Інтернет – ресурс в усій його структурній повноті, коли посягання на будь-який його елемент, на комп'ютерну програму, за допомогою якої створюється веб-сторінка, на доменне ім'я або унікальну IP-адресу для адресації користувачів всесвітньої мережі Інтернет на веб-сторінку, на контент (наповнення) сайту має розглядатися як порушення права власності, тягнути за собою юридичну відповідальність для порушника.

Також актуальним завданням для фахівців з інформаційного права та права інтелектуальної власності є спрощення порядку отримання доменних імен в Україні, для чого доцільно використовувати зарубіжний досвід, відповідним чином переробити «Правила домена.UA».

Література

1. *Аблякимов Е. Е.* Сутність та правові засади інформаційного суспільства / Е. Е. Аблякимов // Держава і право. Юридичні і політичні науки. –

Вип. 42. – К.: Ін-т держави і права НАН України, 2008. – С. 763-769.

2. *Бандурка О. М.* Державне управління інформаційною сферою: організаційно-правові засади / О. М. Бандурка, І. В. Арістова // Актуальні проблеми державного управління: наук. зб. – Х.: Вид-во УАДУ, 2002. – Ч. 1. – С. 227-230.

3. *Бачило И. Л.* Информационное право: основы практической информатики: учеб. пособие / И. Л. Бачило. – М.: Изд. Тихомирова М. Ю., 2001. – 352 с.

4. *Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів від 24.07.1971* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_051

5. *Домен.us* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://studio.atlaskit.com/product/us-domain>

6. *Інформаційне право та правова інформатика у сфері захисту персональних даних* / В. Брижко, М. Гуцалюк, В. Цимбалюк, М. Швець; за ред. М. Швеця. – К.: НДЦПІ АПРН України, 2006. – 450 с.

7. *Інтернет-ЗМІ в Україні: проблеми визначення нормативно-правового статусу та врегулювання діяльності.* Аналітична записка [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>.

8. *Інформаційне право України: концептуальні основи формування* / Р. А. Калюжний [та ін.] // Наук. вісн. Дніпропетр. юрид. ін-ту МВС України. – 2001. – № 3 (6). – С. 234–244.

9. *Климов С. М.* Формирование, использование и стратегическое управление интеллектуальными ресурсами общества в условиях рыночной трансформации экономики: дисс. ... д-ра экон. наук: 08.00.05 / С. М. Климов; Санкт-Петербургский гос. ун-т экономики и финансов. – СПб., 2001. – 337 с.

10. *Кохманюк Д.* Регистрационной системе в домене.UA – больше прозрачности / Д. Кохманюк [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.broadband.org.ua/lichnosti/1027-dmitrij-kokhmanyuk-registratsionnoj-sisteme-v-domene-ua-bolshe-prozrachnosti>

11. *Мойсеєнко І. П.* Інвестування / Інтелектуальна власність [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10810806/investuvannya/intelektualni_investitsiyi

12. *Правила домена.UA* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.relby.ua/domain/ua/rules/>

13. *Про авторське право і суміжні права:* Закон України від 23 грудня 1993 р. [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>

14. *Про затвердження Порядку інформаційного наповнення та технічного забезпечення Єдиного веб-порталу органів виконавчої влади та Порядку функціонування веб-сайтів органів виконавчої влади: наказ Державного комітету інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України, Державного комітету зв'язку та інформатизації України від 25 листопада 2002 року № 327/225* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/REG7309.html

15. *Про охорону прав на зазначення походження товарів: Закон України від 16 червня 1999 р.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/752-14>

16. *Про охорону прав на знаки для товарів і послуг: Закон України від 15 грудня 1993 р.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3689-12>

17. *Про охорону прав на промислові зразки: Закон України від 15 грудня 1993 р.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3688-12>

18. *Радкевич О. П.* Особливості правового регулювання мережі Інтернет / О. П. Радкевич //

Право та управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://journal.univ.kiev.ua>

19. *Сайт як об'єкт інтелектуальної власності* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://trademark.com.ua/content/view/88/7/>

20. *Татарова В. С.* Особливості правового регулювання мережі Інтернет / В. С. Татарова // Управління розвитком. – 2014. – № 6. – С. 105-108.

21. *Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

22. *Щодо веб-сайту як об'єкта авторського права: лист Міністерства освіти і науки України, Державний Департамент інтелектуальної власності від 22.01.2007 № 16-14/231* Всеукраїнській молодіжній організації «Молодь проти корупції» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS5421.html

23. *Щодо питання віднесення веб-сайта до об'єктів авторського права (комп'ютерних програм): лист Міністерства юстиції України від 18.12.2006 № 19-5-537* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS5036.html

К. Г. Татарникова

Проблемы реализации права интеллектуальной собственности на информационные ресурсы в Украине

В статье рассмотрены проблемы реализации права интеллектуальной собственности на информационные ресурсы в Украине. Автором проанализирован механизм реализации этого права, сделан вывод, что в этой сфере в Украине существует ряд проблем, которые требуют своего решения с целью полноценной реализации данного права гражданами, организациями, коммерческими фирмами.

В работе обоснованы конкретные правовые меры, направленные на совершенствование процесса реализации права интеллектуальной собственности на информационные ресурсы в Украине, приведены предложения по упрощению процедуры получения доменных имен и внесения в законодательство Украины положений, которые предоставят веб-сайтам признаки самостоятельных объектов интеллектуальной собственности.

Ключевые слова: право интеллектуальной собственности, интеллектуальные ресурсы, информационные ресурсы, проблемы реализации, веб-сайты, доменные имена.

К. Tatarnikova

Problems of implementation of the intellectual property rights on information resources in Ukraine

This article describes the problems of implementation of the intellectual property rights on information resources in Ukraine. The author analyzed the mechanism of implementation of this right, concluded that this area contains a number of problems in Ukraine which demand being solved with the goal of full realization of this right by citizens, organizations, commercial firms.

Specific legal measures aimed at improving the process of implementation of intellectual property rights on information resources in Ukraine are justified in the work, the author also gives the proposals how to simplify the procedures of obtaining domain names and registering in the Ukrainian legislation provisions that will provide web sites the signs of independent intellectual property.

Key words: intellectual property, intellectual resources, information resources, problems of implementation, web sites, domain names.